

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

Христосъ възкресе!

Що ни е известно за събитията на възкресението Христово? И четирмата евангелисти поветствуватъ за възкресението Христово. Освенъ това, за него доволно говори и св. апостолъ Павелъ въ посланието си къмъ коринтската църква. Повествованията на евангелиститѣ се различаватъ помежду си въ подробноститѣ и всѣкой отъ тѣхъ описва нѣкои особени обстоятелства отъ събитието на Христовото възкресение, които обстоятелства нѣма у другитѣ. Чрезъ това тѣ единъ други попълватъ и уясняватъ. Като сравнимъ казаното отъ евангелиститѣ, ний получаваме ясна картина на събитията на възкресението Христово.

Въ петъкъ вечеръ погребали тѣлото на Господа Исуса Христа, т. е. сложили го въ новата гробница или пещеря, която Иосифъ издѣлалъ въ скалата на градината си за членоветѣ на своето семейство, но въ която още никой не билъ полаганъ. Положили тѣлото Господче въ пещерята на легло, като го покрили и обвили съ пелени. Споредъ еврейското времеброение, деньтъ се свършвалъ въ 6 часа вечерята, а отъ 7 часа вечерята се започвалъ следващиятъ день. Тѣ като въ петъкъ вечерята се започвала сжботата, а презъ

тая година особено великъ билъ тоя сжботенъ день, тѣ като въ него се падаль деня на еврейската пасха, при бързотията да погребатъ тѣлото, нито враговетѣ, нито приятелитѣ на Спасителя не извършили всички разпореждания за Него. На другия день вечерята, щомъ се свършило празнуването на сжботата, иудейскитѣ старейшини се погрижили да запечататъ пещерята и да поставятъ при нея стража отъ войници.

Но стражата дълго време не могла да стои. Презъ сжщата нощъ изеднажъ земята се разтърсила, и силна свѣтлина озарила мѣстото на гроба. Молниевиденъ Ангелъ въ бѣла дреха се явилъ отъ небето, отворилъ камъка отъ вратата на пещерята и сѣдналъ на него. Войницитѣ премръли отъ страхъ, но после дошли на себе си и побѣгнали отъ гроба. Отново тъмнина покрила мѣстото на гроба.

Рано сутринята, когато още било тъмно, отъ Иерусалимъ излѣзли светитѣ жени мирносици: Мария Магдалина, Мария Иаковлева, Саломия, майката на апостолитѣ Иакова и Иоана Богослова, Иоана, жената на Хуза, Иродова домоуправителъ, и други жени, за да помажатъ съ драгоценни аромати тѣлото на Господа Исуса. Нѣкои отъ тѣхъ въ пе-

тъкъ видѣли, где Иосифъ и Никодимъ сж положили тѣлото на Господа, видѣли сжщо, че по Иудейски обичай, върху входа въ гроба билъ сложенъ голѣмъ камъкъ, но женитѣ не знаели, че вечерята на другия день — въ сжбота вечерь — отъ враговетѣ Господни гроба билъ запечатанъ и при него била поставена стража. Иначе тѣ не би се решили да отидатъ на гроба, за да помажатъ тѣлото на Господа. По пжтя светитѣ жени само недоумѣвали, кой ще отвали или кой ще имъ помогне да се отвали камъка отъ вратата на пещерята, тѣй като билъ твърде голѣмъ.

Мария Магдалина, като по-ревностна, бърза и решителна, изпреварва другитѣ жени и предъ всички отива на гроба, когато било още тъмно и намира, че камъкътъ е отваленъ отъ гроба. Изведнажъ се явява у нея мисълъ, че Господъ е отнесенъ отъ гробната пещеря на друго мѣсто. Безъ да влиза въ нея, тя побѣгнала назадъ и, по пжтя се срещнала съ другитѣ жени, които вървѣли следъ нея. На тѣхъ тя казала, че камъкътъ е отваленъ, и тѣ заедно съ нея сподѣлили мнението, че сж взели Господа. Следъ това Мария Магдалина бѣгомъ отишла при апостоли-тѣ и отъ името на всички жени казала: „взели сж Господа и не знаемъ, где сж Го положили“. Останалитѣ жени дошли до гробната пещеря, когато почнало да се разсъмва. Тѣ решили да влѣзатъ въ нея и видѣли, че нѣма въ нея тѣлото на Господа Исуса. Когато тѣ стояли въ недоумение, изеднажъ имъ се явили двама ан-

гели въ видъ на мъже въ блѣстеци дрехи, като имъ съобщили за възкресението на Господа и заповѣдали да кажатъ за това на апостолитѣ.

Между това апостоли-тѣ Петъръ и Иоанъ, известени отъ Мария Магдалина за отваления камъкъ, побързали да отидатъ на гроба. Следъ тѣхъ отишла и Мария Магдалина. Тѣ се разминали съ женитѣ мироносици, тѣй като отъ гроба къмъ дома, въ който били апосто-литѣ, имало разни пжтища по разни улици на града. Иоанъ, като по-младъ и по-силенъ, пръвъ бѣгомъ дошълъ при погребалната пещеря, погледналъ въ нея презъ вратата и видѣлъ лежащитѣ пелени, но не се решилъ да влѣзе въ нея. Дошълъ и ап. Петъръ, погледналъ презъ вратата въ пещерята и влѣзълъ въ нея, като видѣлъ да стоятъ само пелени-тѣ и платното, което било върху главата на Господа. То било свито и лежало на от-дѣлно мѣсто. Тогава влѣзаль въ гроба и Иоанъ и видѣлъ, както самъ пише, и повѣрвалъ въ възкресението на Господа, па и неестествено било да се мисли, че нѣкой е взелъ тѣлото Господне, като оставилъ всичкитѣ му дрехи въ погребалната пещеря. Апостоли-тѣ се завърнали въ града, а Мария Магдалина стояла при гроба и плакала. Но ето тя надниква въ вратата на гроба и видѣла два ангела. Тѣ й казали: „жено! защо плачешъ?“ Тя имъ отговорила: „взели Господа моего и не зная, где сж Го положили“. Като казала това, тя се обърнала назадъ и видѣла Исуса да

стои, но бидейки въ сълзи и очаквайки Го, тя не го узнала и помислила, че е градинарътъ. Може би, и самичъкъ Христосъ ѝ се явилъ въ такъвъ видъ, та тя изведнажъ да не Го узнае, за да не я изплаши. Но когато Той съ свойствения Си гласъ ѝ казалъ: Марийо, тогава тя Го познала. Господъ ѝ забранилъ да се допира до Него и заповѣдалъ да съобщи за Неговото възкресение на ученицитѣ Му.

Веднага следъ това Господъ се явилъ и на другитѣ жени мироносици, които въ това време били още на пѣтъ къмъ дома на апостолитѣ. Тѣ, поразени отъ явяването и думитѣ на двамата ангели, тичали въ страхъ и трепегъ, връщайки се отъ гроба, безъ да се спиратъ предъ когото и да било и безъ нѣкому нѣщо да говорятъ. Господъ ги слушалъ и имъ казалъ: „радвайте се“, и тѣ се оловили за нозетѣ Му и Му се поклонили.

Женитѣ дошли при апостолитѣ, сжщо и Мария Магдалина. Тѣ разказали за явяванията на Господа, но апостолитѣ не повѣрвали.

Въ сжщия день Господъ се явилъ на ап. Петра, както повестува евангелистъ Лука, но при какви обстоятелства, не е известно. Отъ сжщия евангелистъ подробно е описано четвъртото явяване на Господа на Клеопа и на другия ученикъ презъ време на пѣтешествието имъ въ Емаусъ. Христосъ имъ се явилъ тѣй, че тѣ отначало не Го познали. Когато тѣ влѣзли въ кѣщи заедно съ Него за да се хранятъ, узнали Го въ това време, когато Той,

като благословилъ хлѣба и го пречупилъ, подалъ имъ го, но сжщевременно станалъ невидимъ. Вечерята тѣ се завърнали въ Иерусалимъ и разказали за това на апостолитѣ, които имъ казали, че наистина възкръсналъ Господъ и се явилъ на Симона Петра.

Когато ученицитѣ Господни, освенъ апостолъ Тома, били се събрали наедно въ Иерусалимъ въ една кѣща, при затворени врата, и разсждавали късно вечерята по чутигъ отъ тѣхъ видения. Негови презъ сжщия день, Господъ внезапно застаналъ срѣдъ тѣхъ, увѣрилъ ги въ Своето възкресение, преподалъ имъ чрезъ духовение Духа Светаго и отворилъ ума имъ да разбератъ Св. Писание.

И тѣй, за увѣрение въ Своето възкресение, Господъ се явилъ още презъ първия день не по-малко отъ още петъ пѣти на разни лица, въ разни часове на деня и въ разни мѣста и положения. Трѣбва да се забележи, че евангелиститѣ говорятъ не за всички явявания на Господа.

Господъ продѣлжавалъ да се явява и презъ следващитѣ дни. Иоанъ Богословъ, като очевидецъ, описва още две явявания на Господа, именно, осемъ дни следъ възкресението Господъ се явилъ на единнадесеттѣ апостоли, като увѣрилъ апостолъ Тома въ Своето възкресение, следъ това се явилъ на седемтѣ ученици на Тивериадското море презъ времето, когато ловили риба, а евангелистъ Матей повестува за явяването на възкръсналия Господъ на единнадесеттѣ апостоли на планината въ Галилея.

Св. ап. Павелъ въ своето първо послане до коринтската църква, като изброява нѣкои отъ гореканитѣ явления, говори още и за такива явления на Господа, за които евангелиститѣ мълчатъ, именно, за явяването Му на повече отъ 500 брата, последователи на Господа, събрани въ едно мѣсто, а също и за явяването Му на Иакова, брата Господень, съ когото ап. Павелъ лично беседвалъ въ Иерусалимъ. Евангелистъ Лука, който билъ спътникъ на ап. Павла, като слушалъ апостолитѣ самовидци Господни, — пише въ Деянията апостолски, че Господъ се явявалъ живъ, т. е. възкръсналъ следъ Своето страдание, съ много вѣрни доказателства, въ продължение на 40 дни се явявалъ на апостолитѣ, като имъ говорилъ за Царството Божие (Деян. 1, 3).

По тоя начинъ Христосъ оставилъ следъ Себе Си многобройни очевидци и свидетели на Своето възкресение. Той се явявалъ и следъ Своето възнесение на небесата. Тѣй на примѣръ следъ седемъ години после Своето възнесение Той се явилъ на първомъченика

архидякона Стефана. Св. Стефанъ Го видѣлъ предъ своя страдалчески край да стои отдѣсно на Бога Отца. Наскоро следъ това Христосъ се явилъ на гочителя Савла, който после това явяване станалъ великъ апостолъ Павелъ. Христосъ се явявалъ и после на много мъченици и светии. И въобще, освенъ отъ книгитѣ на Св. Писание, истината на Христовото възкресение се потвърждава съ много различни неизброими дивни събития, извършени въ християнската Църква.

Ето защо напълно вѣрващитѣ християни, твърдо убедени въ това велико събитие, свѣтло празнуватъ деня на Христовото възкресение съ очакване, че Христосъ, Който се е възнесълъ на небесата, за да приготви тамъ обители за своитѣ последователи, нѣма да ги отхвърли следъ смъртта имъ и че Богъ Отецъ, Който е въздигналъ Господа Иисуса отъ мъртвитѣ, ще възкреси и тѣлата имъ въ опредѣленото време и нѣма да ги лиши отъ участието въ вѣчнитѣ небесни блага.

Единъ голѣмъ благодетель

На 3 мартъ т. г. Братството ни биде удостоено съ единъ голѣмъ даръ отъ Негово Преосвещенство св. левкийския епископъ Варлаама. Съ надлеженъ актъ, съставенъ на 3 с. м. той подари на Братството ни едно дворно мѣсто, имаще 2000 кв. м., намираще се въ Красно Село, софийско, квадратния метъръ на което мѣсто, споредъ днеш-

ната пазарна стойность, струва по 100 лв. Негово Преосвещенство подари още на Братството ни една камбана, два голѣми пиринчени свѣтилници и единъ полиелей. Преди това той на два пѣти посети Братството ни, служи два пѣти Божествена Литургия, разгледа добре монастиря, узна братственитѣ материални средства, посети и брат-

стенната трапеза и на три пѣти даде назидателни поучения на сестритѣ, а при напуцане на Братството, подари му 2500 л. Братството биде дълбоко трогнато отъ назидателната и внушителна осанка на стареца. Никой не е оставялъ толкова дълбоки следи на висока духовност и пламена искрена молитвеност, както той. Дълго време за него се говори въ Братството. Той завладѣ души тѣ и сърдцата на всички. За Братството той се яви като светъ човѣкъ, истински монахъ,

Когато пѣкъ Братството узна, че тоя имено човѣкъ, прѣвъ въ живота на Братството, иде да му поднесе единъ великъ даръ, да го подкрепи, да го насърдчи, — неизразима бѣше радостъта. На всички се чинѣше, че това е нѣщо невѣроятнo, въпреки самия дарителенъ нотариаленъ актъ и въпреки самитѣ дарени предмети, които бѣха предъ очи. На молебена, който се отслужи въ братствената църква и на който се прочетоха дарителния актъ и дарителното писмо на стареца, само сълзитѣ на сестритѣ, поради голѣмото внимание на стареца, можаха да станатъ изразител на братствената благодарностъ къмъ него.

Ето и самитѣ писма на Преосвещения дарителъ: до Братството и Св. Синодъ, както и отговора на Братството.

I.

Ваше Преподобие,

Отъ малкъкъ посветилъ се на служба на родната Църква въ монашеско звание, всѣка една нова добра проява въ нейния животъ и особено въ монашеския, ме живо интересува и

радва. Вашето Братство, като нова организация за приготвяне работнички за родилитѣ се отъ новото време нужди на Църквата, отдавна привлѣчаше моето внимание, и азъ живо следѣхъ неговото развитие. Най-после, преди три месеци, съ благословение на Св. Синодъ, и втори пѣтъ преди двадесетъ дни, по свой починъ, азъ посетихъ Братството Ви съ цель — непосредствено да проуча живота, реда и успѣху му. Немога да скрия, че това, което видѣхъ и чухъ, ме много трогна и зарадва. Строгия монашески уставъ и редъ, акуратността и трудолюбието на сестритѣ, тѣхната ревностъ и преданностъ на званието, напредването имъ къмъ духовно издигане, чистотата на живота и безкористието имъ, — това сж свети добродетели, въ които Братството расте, — нѣщо, което самъ лично констатирахъ. Кждето трѣбваше, именно, предъ своето началство, азъ казахъ впечатленията си: въ лицето на „Бѣлия Кръсть“ Св. Синодъ си е запалилъ едно кандилце предъ образа на Спасителя. Дано Богъ не дига Своята могъща дѣсница отъ това хубаво дѣло, и нека самъ Св. Синодъ го подкрепя и засила ..

Трогнатъ отъ светото дѣло на „Бѣлия Кръсть“ и отъ преданостъта на неговитѣ сестри, намѣрихъ за добре и на дѣло да изразя моята радостъ и съчувствие, като отъ своитѣ скромни спестявания, като служител на родната Църква, материално подкрепя услията му, които би трѣбвало да бждатъ подкрепени и насърдени

отъ всички българи православни християни и най-вече отъ ония, които ревнуватъ за успѣха на майката Църква.

Защото въ Братството „Бѣлъ Кръстъ“ тихо и скромно се гради едно велико дѣло, което, материялно подкрепено, предвиждамъ, ще се разрасте въ една силна духовно-културна организация — гордостъ на нашата Църква. Дѣлото на Братството не е негово частно дѣло, а дѣло на православната ни Църква, и всички нейни радетели и институции трѣбва да подпомагатъ неговитѣ благородни усилия и задачи.

Ето защо, заедно съ настоящето си писмо, азъ Ви изпращамъ нотариалния си актъ за дарение на единствения ми недвижимъ имотъ — едно дворно мѣсто отъ 2000 кв. метра въ Красно село, софийско, и сжщо така една камбана, два голѣми пиринчени свѣтилника и единъ полиелей. Съ мѣстото Братството да си послужи за

свои бждещи културно-просвѣтни задачи, било като го застрои, или по другъ редъ, а съ другитѣ предмети нека украси Църквата си. Нека Всемиловстивиягъ Богъ помогне, щото добродетелитѣ на Братството да растатъ и се носятъ въ народа все повече и повече както звукътъ на камбанния звѣнъ; а просвѣтната му дейность да блѣсти, както свѣтлината на полиелея и свѣтилницитѣ при тържествена църковна служба.

Накрай, азъ изпращамъ Вамъ и на цѣлото Братство моето архиерейско благословение и моля Спасителя Христа, Господа Бога Иисуса, Великия женихъ на Братството, да го крепи и му даде сила да възмъжава, за слава Своя и за успѣха на родната Църква.

Призовавамъ надъ Васъ Божията благодатъ и оставамъ Вашъ усърденъ молитствотелъ: † *Левкийски Епископъ Варлаамъ.*

До Негово Високопреосвещенство Намѣстникъ - Председателя на Св. Синодъ св. Пловдивския митрополитъ Господинъ Г-нъ Максимъ.

ТУКЪ.

Ваше Високопреосвещенство,

Отъ малкъ израстналь въ монашество, всѣка една проява въ него ме живо интересува. Чистъ идеаленъ монашески животъ, — това е постоянниятъ колнежъ на моята душа.

Ставропигиалното Женско Монашеско Братство „Бѣлъ Кръстъ“, като нова монашеска организация, отначало на появяването си привличаше моето внимание. И ето защо преди три месеца изпросихъ благо-

словението Ви да го посетя и отблизо проуча. Онова, което видѣхъ и чухъ въ него, затрогна моята душа. Азъ видѣхъ въ реда и правилника на Братството възкрѣсени древнитѣ монашески общожителни правила, а въ живота на сестритѣ — едно надпреварване за животъ по тия правила въ пълно себеотрицание и чистота. Още тогава азъ казахъ предъ нѣкои отъ високопреосвещенитѣ

членове на Св. Синодъ: Св. Синодъ въ лицето на „Бѣлия Кръсть“ си е запалилъ едно кандилце предъ лика на Спасителя. Дано Богъ запази това хубаво дѣло и Св. Синодъ, дано го крепи и засиля.

Като проучихъ материалнитѣ средства на Братството, азъ констатирахъ, че тѣ сж далечъ незавидни. Нѣщо повече, бждещитѣ задачи на Братството съ нищо не сж гарантирани, а това зле влияе върху духа на сестритѣ му. По тая причина решихъ да се притека съ своята

посилна материална помощ на сжщото Братство. За тая цель съ тукъ приложения нотариаленъ актъ му направихъ дарение на собственото си дворно мѣсто отъ 2000 кв. метра въ Красно село, Софийско подъ условията, изложени въ акта.

Горното като съобщавамъ на Ваше. Високопреосвещенство, препоръчвамъ се на св. Ви молитви и оставамъ Вашъ во Христѣ братъ: † *Левкийски епископъ Варлаамъ.*

София, 6. III. 1926 г.

Ставролигиално

**Женско Монашеско Братство
„БѢЛЪ КРЪСТЬ“**

№ 48

Корилски манастиръ

4 мартъ 1926.

✠

*До Негово Преосвещенство
Левкийски епископъ Варлаамъ
Димитровъ*

въ гр. София.

Ваше Преосвещенство,

Перото не е въ състояние да изрази оная велика радост и онава въодушевление, които създадохте у повѣреното ми Братство съ голѣмото дарение, съ което тѣй милостиво го оцастливихте. Едно можемъ само да кажемъ предъ Ваше Преосвещенство, че съ тоя си високоблагороденъ жестъ Вие влѣхте нова струя на животъ въ душитѣ на всички насъ сестритѣ, съставляващи Братството, която струя не закъснѣ да се изрази въ възторжени молитви къмъ Господа Бога за Вашето здраве и дългоденствие и въ единодушно решение Вашето име, като на нашъ пръвъ голѣмъ благодѣтель, да се споменува на вѣчни времена при вѣско църковно богослужение въ Братствената църква.

Ваше Преосвещенство, съветитѣ и пожеланията, които Вие благоволихте да ни дадете при Вашето посещение Братството, нѣма никога да ги забравимъ. Нѣщо повече, тѣ оставиха такива дълбоки следи въ душитѣ на сестритѣ, че нищо не ще бжде въ състояние да ги изтрие. Дѣдо Владика Варлаамъ съ своята мъдростъ и благостъ, съ своята внушителна старческа монашеска осанка за насъ е идеалъ за подражание и въодушевление...

Владико свети,

Далечъ ние не заслужаваме преценката, съ която ни удостоявате въ своето дарително писмо. Ние знаемъ своята некадърность и своитѣ слаби сили въ духовното поприще. И

ето защо усилено синовно Ви да оправдаемъ Вашитѣ надежми: никога не ни забравяйте въ своитѣ свети молитви, като Ви обещаваме, че ще се трудимъ и трудимъ, за да оправдаемъ Вашитѣ надежми.

Препоръчваме се на св. Ви молитви и оставаме на Ваше Преосвещенство духовни чада

Игумения-началница: Монахиня *Людмила*.

За секретарка: Монахиня *Павла*.

Левкийски епископъ Варлаамъ

Въ брой 27 отъ 10 юлий 1909 г. на „Църковенъ вестникъ“ намираме следното съобщение:

„Въ недѣля, на 5 юлий се извърши въ съборния храмъ трета*) хиротония въ епископство. Хиротонисанъ бѣ съ титла Св. Левкийски епископъ Н. Високопреподобие архимандритъ Варлаамъ, протосингелъ на Св. Софийска Митрополия. Н. Високопреподобие е дългогодишенъ църковенъ служителъ. Билъ е протосингелъ още при приснопаметния търновски митрополитъ Климентъ. Благъ по характеръ, усърденъ по служба, преданъ на Църквата, той се отличава и съ дълга опитностъ въ църковната администрация. Като оценилъ тия негови качества, Н. Високопреосвещенство Св. Софийскиятъ митрополитъ г. Партений се обърна съ ходатайство къмъ Св. Синодъ да произведе въ епископски санъ Н. Високопреподобие и да го има за свой викарий. Св. Синодъ оценилъ достоинствата на Н. Високопреподобие и съ постановление опредѣлилъ да се ржкоположи въ епископски санъ. Това опредѣление е едно отличие и една достойна награда за усърдния и пре-

дания служителъ на Христовата Църква. Въ недѣля стана тържествено хиротонията въ съборната църква. Въ службата участвуваха Високопреосвещенитѣ синодни архиереи и Високопреосвещения Св. Софийски митрополитъ г. Партений. Първенстуващия въ службата Н. Високопреосвещенство Св. Доростолския и Червенския митрополитъ г. Василий, председателствуващия Св. Синодъ, предъ олтаря, при връчване жезъла и короната на Св. Левкийски епископъ изказа радостта, поздравитѣ и благопожеланията на синодалнитѣ архиереи, както и тѣхната вѣра, че Н. Преосвещенство ще следва да служи съ същата ревностъ и преданостъ на Св. Църква и на нейнитѣ задачи, съ каквато всѣки се е отличавалъ.

На тия братски пожелания Н. Преосвещенство благодари, както и за отличието, съ което го удостоява Св. Синодъ. Той се намира слабъ и недостоенъ за високия свещенъ санъ, който днешнитѣ времена правятъ толкова тежъкъ, колкото и деликатенъ, но го поема съ дълбока вѣра, че небесната благодать, която възприе, ще го освѣтлява и крепи въ желанията да служи на Христовото паство съ истина, правда и любовь, както и ще го води въ пѣтя на дълга и спасението. Не за архиерейскитѣ одежди, корона и пр.

*) Първата: на Великия епископъ Неофита, сега Видинския митрополитъ, втората на Драговитийския епископъ Иосифъ, бивши Търновски митрополитъ.

поема сана, но за свещения дългъ който е свързанъ съ него, дългътъ да служи на църквата и на отечеството за тѣхното преуспѣване. Съ такива мисли, пълни съ вѣра, съгрѣни съ чувства и казани високо, ясно, измѣрено и съ сладкодумство, Н. преосвещенство Св. Левкийски трогна благочестивитѣ слушатели, които пълнѣха храма“.

Въ брой 23 отъ 18 юлий с. г. на сжщия вестникъ намираме следнитѣ биографически бележки.

„Светското име на епископъ Варлаама е било Величко (Димитровъ). Роденъ е отъ православни родители: Димитъръ Константиновъ и Велика Стоянова на 2 априль 1861 г. въ с. Самоводени В. Търновска околия, Търновска епархия. Първоначалното си образование получилъ въ третокласното училище въ родното си село. Презъ 1877-78 г. станалъ учитель въ с. Карамца, Гор. Орѣховска околия, а презъ есенята 1878 г. постъпилъ като послушникъ въ Св. Преображенската обитель“.

Въ 1883 г. постъпилъ въ Софийската класическа гимназия, въ която следвалъ до трети класъ. На 6 септемврий 1885 г. се обяви съединението на Северна и Южна България, а на 8 септемврий с. г. се записалъ волентиръ въ „Ученическия Легионъ“ и билъ въ редоветѣ на еойскитѣ презъ време на Сръбско-българската война, и получилъ сребъренъ медалъ. Презъ 1886 год. се върналъ въ Св. Преображенска обитель и следъ закриването на Петропавловската духовна семинария, по разпореждане на Търновската митрополия и манастирското братство, билъ изпратенъ съ Иеросхимонаха Дионисия да отворятъ Петропавловския манастиръ, дето на 19 ноемврий 1886 г.

билъ постриганъ въ монашество съ име Варлаамъ, а на 24 декемврий сжщата година, по решение на Търновски епархийски духовенъ съветъ, билъ ржкоположенъ въ иеродяконски чинъ.

Въ началото на 1883 г., въ битността си дяконъ при Търновската митрополия, билъ поисканъ отъ покойния Евлоги Георгиевъ и изпратенъ отъ блаженопочившия митрополитъ Климентъ за такъвъ при българската църква въ Букурещъ, дето сжщата година постъпилъ въ тамошната духовна семинария „Нифонъ Митрополитулъ“.

Презъ 1895 год. постъпилъ въ Петербургската Духовна Академия съ степедиця на Св. Синодъ на Руската църква, но по болезнени причини — следъ свършване първия курсъ — презъ 1896 г. се премѣства въ Богословския факултетъ на Букурешкия университетъ. Курсоветѣ на факултета завършилъ презъ 1899 г. съ степента „Кандидатъ на богословието“

Сжщата година се върналъ въ България и на 1 октомврий 1899 г. билъ назначенъ по църковната администрация, най-напредъ протосингелъ на Търновската митрополия. Следъ това билъ извиканъ отъ Св. Синодъ въ София и на 21 ноемврий 1899 г. билъ ржкоположенъ въ иеромонашески чинъ, а на 21 мартъ 1905 г., по решение на Св. Синодъ, билъ удостоенъ съ архимандритско достоинство. На 4 януарий 1908 г. билъ премѣстенъ на сжщата протосингелска длъжностъ въ Софийската митрополия. После, по решение на Св. Синодъ отъ 30 юлий 1909 г. билъ отреденъ за помощникъ на Негово Високопреосвещенство Св. Софийски митрополитъ г. Партений и на 5 юлий 1909 год. Св. Синодъ

го удостоилъ съ епископска хиротония съ титлата „Левкийски“.

До 1922 г. той е билъ помощникъ на Софийския митрополитъ, следъ което се оттегилъ на по-

чивка въ манастиръ „Св. Преображение“. Презъ 1925 год. билъ назначенъ за игуменъ на Св. Рилска обителъ, която длъжностъ заемалъ и до днесъ.

Спомени за дѣда Варлаама

Това бѣше презъ юлий 1900 г. Дѣдо Вараамъ, тогава иероманахъ, бѣше протосингелъ на Търновската митрополия. Азъ горѣхъ отъ желание да следвамъ въ духовна академия въ Русия. Събранитѣ пари отъ тригодишното ми учителствование не бѣха достатѣчни. Сгодихъ се за едно бедно момиче, което се обеща да отдѣля отъ учителската си заплата и ми испраща. Но що ще се направи и съ това? Трѣбваше да се потърси руска стипендия, а затова бѣше нужна препорѣка. Обърнахъ се къмъ търновската митрополия. Тогавашиятъ Кириархъ, митрополитъ Климентъ, думата на когото се слушаше много отъ руския Св. Синодъ, за зла моя честь, бѣше тежко боленъ въ София. Замѣстваше го дѣдо Варлаамъ, когото никога не бѣхъ виждалъ, нито името му чувалъ. Съ голѣмо стѣснение азъ се явихъ при него. Младъ, русъ, внушителенъ, внимателенъ, той ме изслуша и насърдчи. „Нѣма тукъ Кириарха, на когото думата се слуша, но на всѣки случай, ще ви дамъ официална препорѣка съ бланка и печатъ митрополитски. Може би, поради името на митрополията ще Ви послужи. Моя старецъ дава препорѣка на всѣкиго и азъ ще давамъ, а Богъ нека устройва“. Получихъ препорѣката, приехъ и благословение отъ дѣдо Варлаама и заминахъ. Даде Господъ да постѣпя въ Казанската духовна академия и да получа стипендия.

Препорѣката на дѣда Варлаама, много ми послужи предъ благодетеля на Еленския край — К. Рудоновски, личенъ приятель на Саблера, таварищъ оберъ прокуроръ на Руския Св. Синодъ. И трѣбваше да благодаря съ писмо на дѣдо Варлаама. Отъ тогава и по тоя случай азъ го познавамъ.

Презъ лѣтото на 1904 година, свършилъ вече духовната академия, и встѣпилъ въ бракъ съ годеницата си, азъ потърсихъ енорийска служба у софийската митрополия. Намѣсто това, азъ получихъ секретарската длъжностъ при Търновската митрополия, кждето протосингелъ бѣше пакъ дѣдо Варлаамъ, а кириархъ вече митрополитъ Антимъ. Цѣли четири години прекарахъ служба заедно съ дѣдо Варлаама и ми се удаде да го опозная по-отблизо.

Той бѣше и сега е човѣкъ строгъ въ своя животъ, благочестивъ по настроение, ревностенъ въ служба, особено въ църковната. Негозиятъ мелодиченъ гласъ и благоговѣйно служене въ църква привличаха богомолцитѣ. Самъ азъ, станалъ презъ мартъ 1905 г. дяконъ, обичахъ много да служа съ дѣдо Варлаама. И ако нѣщо добро въ службата съмъ научилъ, то е отъ тоя старецъ и покойния Търновски митрополитъ Антимъ. Никакви волности не си позволяваше и не си позволява и сега дѣдо Варлаамъ въ служба. Самъ той сериозенъ, вдълбоченъ, молитвено настроенъ,

не обича и не позволява на никой отъ съслужащитѣ свещеници да приказва или да не внимава въ време на служба. Внушителенъ бѣше той и за християнитѣ.

Бѣхме на едно богатско вѣнчание въ църквата „Св. Константинъ и Елена“ въ Търново. Апостола каза на изусть на български известния тамъ четець Янко съ ясенъ високъ гласъ. При последнитѣ думи на апостола: „а жената да се бои на мъжа си“, младежитѣ, моми и момци, почнаха да се смѣятъ, шегувать, да тупать песници една о друга, и дигнаха голѣмъ шумъ. Църквата за моментъ се обърна на пазаръ. Дѣдо Варлаамъ изведнажъ съобрази. Намѣсто да се скара на хората, за да въдворять тишина, той съ високъ и силенъ ясенъ гласъ, колкото сила има, каза възгласа, който се следваше: „*миръ ти!*“ И това, *миръ ти* така процѣпи църквата, че всѣкиго отъ присѣтсвуващитѣ онѣми. Моментално, като по магически замахъ, църквата свършено утихна...

Дѣдо Варлаамъ, като строгъ монахъ, отъ тогава обичаше да изпълнява редовно своето келайно правило, молитви и поклони, скривайки най-щателно това отъ околнитѣ си. И сега ще видите въ вжтрешния джебъ на кондугуна му едно старо молитвениче, по-старо отъ самия него, постоянно неговъ другаръ, безъ което той никжде не ходи.

Бѣхме се нарекли да отидемъ единъ недѣленъ день въ Петроновловския манастиръ. Той иеромонахъ Иларионъ Ветовски, който тогава живѣеше въ митрополията, и азъ. Станахме сутринята рано съ дѣдо Илариона слѣзохме въ старата митрополия, въ Асѣнова махала, за да вземемъ и дѣда Варлаама. Извикахме го. Излѣзе

и трѣгна. На поздрава ни отговори съ клюмване на глава, ала по пжта възъ баиря, пешкомъ къмъ с. Арбанаси, ннщо не ни продумваше. Презъ всичкото време бѣше сериозенъ, мълчаливъ и вървѣше отпреде ни. Ние се опитахме съ нѣколко смѣшки да го заставимъ да говори, ала не се получи никакъвъ резултатъ. Почнахме да се питаме, защо ли ще е сърдитъ. Чакъ когато излѣзохме баиря и заминахме арбанашката чешма, дѣдо Варлаамъ съ нисъкъ гласъ почна: „достойно естъ яко во истино“... прекръсти се и ни поздрави съ „доброутро“. Тогава ние разбрахме, каква е била работата: той не си билъ челъ утреннитѣ молитви и по пжта на изусть ги четѣлъ, следствие на което и не ни говорѣлъ...

Дѣдо Варлаамъ обича много църковната служба. Докато бѣше протосингелъ въ Търново и София, е ли въ църква, той или е на пѣвницата или служи. Самъ затворенъ, обича и уединението. Презъ 1907 год. бѣхме изпратени по ревизия на търновскитѣ манастири. Срещу Петдесетница се случихме въ Габровския Соколски манастиръ. Тамъ бѣше само игуменътъ, ние двама и двама слуги. Дѣдо Варлаамъ пожела да служимъ. И на другия день — Той и азъ, тогава дяконъ, служихме, а игумена псалтуваше. Двамата слуги бѣха богомолци. Въпреки всичко това, всичко се извърши чинно и тържественно, безъ всѣкакво съкращение, заедно съ великата вечерня. Дѣдо Варлаамъ служи, както всѣкога съ дълбока вѣра, силно настроение, унесенъ въ таинственостята на службата. Тая уединена служба е оставила дълбоки следи въ моята душа!...

Самъ голѣмъ икономистъ, строгъ отъ къмъ храна за себе си, съ голѣмо старание пазещъ своитѣ

дрехи и пр., той не се скъпи да помогне на нѣкой бѣднякъ. Колкото пѣти и да съмъ ходилъ съ него, а това сж безъ брой пѣти, азъ не помня случай той да е отминаль просекъ. На църквата въ родното си село той е подарилъ камбана, на Преображенски манастиръ е направилъ голѣмъ часовникъ, напоследъкъ му подарилъ единъ полиелей. На църквата „Св. Троица“ въ Търново — едно дворно мѣсто; на църквата „Св. Георги“ въ София — сжщо едно дворно мѣсто. Одеждитѣ си пази като зеницата на окото си. Самъ ги сгъва, самъ ги завръзва въ бохчата имъ и пр.

Когато презъ 1922 г. той си даде оставката отъ длъжността викарий на софийския митрополитъ, завърна се въ Преображенски манастиръ. Почнаха да достигатъ слухове за голѣмото му смирение, съ което се подвизавалъ тамъ. Доиде единъ день игуменътъ на манастиря въ София при мене.

Какво прави дѣдо Варлаамъ, о. игумене?

— Добре е, отгозори о. архимандритътъ Кирилъ. Той е примѣръ на братята. Въпреки неговия санъ и старческата му възраст, той е прѣвъ и последенъ въ църква. На трѣпеца е скромень и въздържанъ, а на послушание — образцовъ. Азъ се стѣснявамъ, поради сана му, да го нареждамъ на послушание, а той ми се сърди...

— Чувахъ, че хората го виждали на лозето съ цървули обути, наедно съ братята да копае. Вѣрно ли е това! — попитахъ азъ о. Игумена.

— Та само единъ пѣтъ ли е. Това е обикновена работа. Той и за дърва ходи заедно съ братята и на гърбъ ги носи. Па и дълго келейно правило държи. Азъ се боя да не се разболѣе, защото много се старее, а годинитѣ му сж напреднали...

Рѣдко сж свещенослужители като дѣдо Варлаама.

Архим. Ст. Абаджиевъ

Отричането на ап. Петра

... Разнася се звъntenето на оржжието. Въ дима на факлитѣ стои предъ Него преда телтъ... Блѣсятъ мечоветѣ...

Разбѣгаха се другаритѣ Му.

Като Го заобиколиха, тѣ Го поведоха въ града, тамъ, гдето заседава църковния съветъ.

Въ двора, около костритѣ, стоятъ и лежатъ войници. Прислужницитѣ минаватъ, изпълнявайки своята служба. Всѣки жалкъ човѣкъ, който живѣе съ подаяние отъ църквата и отъ нейнитѣ сановници, получава оплътвание. Тълпата все повече и повече изпълва двора.

Малко на страна отъ огъня въ полумрака, произлиза откъслеченъ разговоръ и оживена жестикуляция:

— И ти бѣше съ него.

— Празни приказки.

— Твоя говоръ те издава, човѣче. Ти си севернякъ. Азъ те видѣхъ въ двора на храма. Ти стоеше редомъ съ Него.

— Да бжда проклетъ!!! Азъ никога презъ цѣлия си животъ не съмъ видѣлъ Тоя Човѣкъ.

Съ бледностъ на смъртникъ стои той: ржцетѣ му треператъ отъ страхъ. Минаватъ църковнитѣ сановници.

Той се наведе и крадишкомъ тръгна къмъ вратата, като очаква всѣка минута нападение.

Като излѣзе отъ вратата вѣнъ на тъмната улица и като се почувствува вѣнъ отъ опасностъ, той грѣмко заплака.

Густавъ Френесъ.

Ангель вопиаше*)

Муз. Бортнянски.

Умѣрено

р Ан-гель во-пи-я-ше бла-го-дат-нѣи,
 чис-та-я Дѣ-во, ра - - дуи-ся и па-ки
 ре-ку ра - - дуи-ся! Твой сынъ вос-кре-се Три-дне-внъ отъ
 гро-ба и мер-твы-я воз-двиг - - ну выи: Лю-ді-е
 ве-се-ли-те-ся ^{живо} свѣ-ти-ся, свѣ-ти-ся ⁷ но-выи | - е -
 ру-са-ли-ме! Сла-ва бо Го-спод-ня на-те-бѣ воз-сі-я:
 ли-куи ны - нѣ и ве-се-ли-ся Си-о-не!
 Ты же чис-та-я кра-суй-ся Бо-го-ро-ди-це, о вос-
 та-ні-и, рож-де-ства Тво-е-го

*) Изъ книгата на Н. И. Николаевъ: „Литургийно пѣснопѣние“.

„Ето, твоятъ царь иде при тебе!“

(Прор. Зах. 9,9)

„Царьтъ иде“, извикалъ про- рокътъ, а ние следъ изтича- нето на нѣколко вѣка, подиръ Него казваме: „Царьтъ дойде!“ Това е историческо събитие, което наистина, изисква най- сериозно внимание отъ наша страна. Следъ победителитъ, встѣпили тържествено въ Ие- русалимъ, влѣзалъ нѣкога въ него Иисусъ отъ Назаретъ. Но каква разлика между Не- го и тѣхъ! Вземете най- грѣмкитъ имена на великитъ мжже въ военно и мирно време и ще видите, колко величе- ствено се издига надъ тѣхъ Иисусъ Христосъ. Може да се зачеркнатъ отъ историята тѣзи знаменити имена и нейната рѣка, както по-напредъ ще продължава своето течение, та ако ще би тѣзи широки при- тоци и да не се вливатъ въ нейното корито. Но опитайте се да зачеркните отъ сжщата история името на Христа, както понѣкога мнозина сж се опит- вали да сторятъ това, и ще видите, каква чувствителна празднота ще се окаже въ нея, какъ ще се наруши нейната по- следователностъ и свързка.

Иисусъ дошълъ и въ органи- зма на човѣчеството била влѣта нова сила; нова свещенна за- кваска подигнала тѣстото на всемирния живоугъ; това съби- тие се извършило само вед- нажъ, а последствията отъ него все още се чувствуватъ въ свѣта. Царьтъ е дошълъ, но може да се каже, че Той иде, тѣй като Той не престава да дохожда при насъ. Историчес- кото събитие продължава да

бжде събитие и на настоящето. Напукъ на фарисеитъ и саду- кеитъ, лицемѣритъ и невѣрни- цитъ, горделивитъ и съмнява- щитъ се, Той шестува между двойни редове отъ приятели и врагове; Той преминава по- средъ раздразнителнитъ вопли на еднитъ и радостнитъ въз- клицания на другитъ; Той про- дължава Своето шествие по- средъ богохулнитъ викове и тър- жественитъ възгласи осанна! — Той дохожда въ свѣта, кж- дето известенитъ отъ Него на- чала на вѣрата, често пжти безъ знанието и даже въпреки желанята на самитъ хора, проникватъ въ законитъ, отбе- лезани въ неговия печатъ; въ нравитъ, смегчени въпреки уцѣ- лелитъ остатъци отъ диващина; въ Църквата кждето Неговото учение ярко изпкъва надъ про- изволнитъ тълкувания и гру- битъ наслоения; и, най-послед- но, въ сърдцата, кждето Той все по-дълбоко и по-дълбоко про- карва Своя пжтъ. Този Царь и Господъ вие срещате навсѣ- кжде — средъ народа, на ули- цитъ, въ дворцитъ и катаком- битъ, въ затвора на престѣп- ничитъ и въ палата на мждре- цитъ. Хората дрѣзватъ да ху- лятъ Неговото име, но тѣ не могатъ да минатъ покрай Него съ мълчание. Неговата следа се вижда навсѣкжде: въ това победоносно шествие напредъ, което човѣцитъ наричатъ усъ- вършенствуване, а ние нари- чаме Царство Божие. Царьтъ Който е дошълъ, Царьтъ Който иде, това е Царьтъ, Който ще дойде. Ще се извърши послед-

ното дохождане на Христа; ще настане време, когато „ще Го види всѣко око“, както казва новозавегния пророкъ (Апок. 1, 7). Свѣтътъ не всѣкога ще пребждва въ несъвършенство и скърби. Несъвършеното ще мине и нашата печаль ще се превърне въ радостъ; часътъ на радостта и светостта ще настѣпи; правдата ще възтържествува, защото това изискватъ нашитѣ сърдца, това изисква цѣлия сътворенъ свѣтъ въ своитѣ пламенни стремления, а Божието слово отговаря на тѣхъ съ напълно ясни и опредѣлени обещания. Христосъ ще влѣзе въ Своя храмъ и не ще намѣри вече, както нѣкога при влизането Му въ Иерусалимъ, мерзости, изискващи пречистване, богохулници, подлежащи на изгонване, и тогава ще настѣпи истинското Царство Христово.

О, душе моя, нищо не ти липсва — нито евангелски напомвания, нито указанията на настоящето, нито славни очаквания въ бждещето. А защо се противишъ на Царя, Който иде срещу тебе? Какво значатъ предъ Него твоитѣ съмнения и твоята суетностъ, твоитѣ алчни пожелания и смѣтки? Направи надъ себе си усилия и ги хвърли като ветха дреха подъ нозетѣ на Царя Спасителъ. Какво значатъ твоитѣ стремежи и желания, твоитѣ съжаления и разкаяния? Хвърли ги въ порива на възторга, като свещена вейка, подъ нозетѣ на всемилосърдния Господъ. Издигни къмъ Него молитвенъ възгласъ: осанна, спаси ни и възкликни: аллилуя, хвалете Господа, защото часътъ на тържеството е вече настѣпилъ!

Прэвель Свещ. В. Липчевъ

Неузнатиятъ Христосъ.

Между дивнитѣ събития, които съпровождатъ възкресението Христово, нашето особено внимание обръща събитието, което е станало въ Емаусъ. То ни навежда на много и много поучителни мисли.

Двамата ученици на Разпнатия Учителъ, огрижени, завръщали се отъ Иерусалимъ, дома, въ своето село. По пътя къмъ тѣхъ се приближилъ нѣкакъвъ си непознатъ човѣкъ, който беседвалъ съ тѣхъ и се старалъ да ги утеши. Когато пѣтнициитѣ достигнали до Емаусъ, ученицитѣ на Разпнатия почнаха да предумватъ непознатия да остане съ тѣхъ: защото вече се мръквало. И ето, когато тѣ били наедно на трапеза, станало имъ ясно, че Непознатия билъ Исусъ

Христосъ и че Той, по тоя начинъ, изминалъ голѣмо разстояние безъ да бжде познатъ отъ Своитѣ ученици.

Сжщо тъй често става и съ насъ: Христосъ пребивава между насъ, но ние не Го узнаваме.

Не рѣдко слушаме; какво биха правили хората, ако дойде днесъ Христосъ? „... Ние забравяме, че Христосъ е непрестанно съ насъ въ оживѣната и шумна суета на всѣкидневния животъ, въ смяия разгаръ на нашитѣ назначки и дѣла, въ тишината на нашитѣ жилища, гдето ние търсимъ покой и отидихъ, въ тъмнината и уединението, гдето ние мислимъ, че никой не може да ни види.

Преди години въ Парижъ единъ художникъ направилъ голѣма сензация съ крайно своеобразния начинъ на своята работа. Той приспособилъ една кола подъ своята работилница и, безъ да бжде вижданъ отъ тълпата, обикалялъ съ нея по улицитѣ, свободно рисувайки онова, което страхливо се крие отъ всѣки чуждъ любопитенъ погледъ. Следъ това тоя художникъ нанесълъ своитѣ скици на платно и навсѣкжде въ тия свои картини помѣстилъ Христа. Всички, които видѣли неговитѣ картини, били дълбоко потърсени. Тѣ видѣли тукъ себе си въ обстановката на най-тягосния обикновенъ дѣлниченъ животъ, съ всички свои слабости и неприветливи страни — и редомъ Христа!

Може ли да се намѣри по-сполучлива иллюстрация отъ мисълта, че Христосъ пребивавъ съ насъ, безъ да бжде узнатъ, че Той непрестанно е срѣдъ насъ, но ние не Го виждаме, по право, не искаме, да Го узнаемъ.

Ние ходимъ въ Божия храмъ, за да съзерцаваме съ благоговѣние лика Христовъ. Ние пристѣпваме къмъ Неговата св. Трапеза, за да встѣпимъ съ Него въ близко общение, но нима въ самитѣ тия, високи и свети постѣпки, ние не свидетелствуваме често, не потвърждаваме нашата грѣховна забрава, че Христосъ се намира съ насъ, а не само въ светитѣ мѣста и при това въ посветеното Му време, но сѣщо така и срѣдъ най-обикновенитѣ явления на живота, всѣка минута, всѣки мигъ?...

Дълбоко почитателенъ е протиятъ начинъ, по който Христосъ се открилъ на емаутскитѣ пѣтници. Тѣ осетили кой билъ съ тѣхъ на вечернята трапеза, когато Той благословилъ и пречупилъ хлѣба. Хората обикновенно сж склонни

да мислятъ, че Христосъ може да дойде при тѣхъ само въ необикновенъ видъ и при необикновени случаи, когато, въ сжщности, Той идва, открива се въ най-обикновенитѣ явления на живота.

Въ Евангелието се разказва, какъ еднажъ единъ отъ ученицитѣ се доближилъ до Исуса Христа и почналъ да го моли: „Господи, покажи ни Отца!“. Тоя ученикъ, сигуръ, е очаквалъ да стане свидетел на необикновени явления, откровения на Божеството въ всичкото Му сияние и слава. Но Христосъ му отговорилъ: „толкова време съмъ съ васъ и ти не си Ме позналъ? Който е видѣлъ Мене, видѣлъ е Отца“... Христосъ показвалъ на ученицитѣ Своя Отецъ въ продължение на три години въ Своята проповѣдь — въ чистотата и кротостта на Своя животъ, въ лжчезарната радостъ и миръ, въ благостта и дълготърпението, въ грижата за другитѣ, въ утешаването на скърбещитѣ, въ милосърдието къмъ каещитѣ се, въ насищането на гладнитѣ, въ изцѣряване на слѣпитѣ. Тѣ сж видѣли дивното Христово служение на свѣта, но понѣкога не гледали на това служение като на откриване Бога!...

Въ нашитѣ дни нерѣдко се случва човѣкъ да чува отъ други хора да казватъ, че тѣ би последвали Христа, ако бѣха били свидетели на Неговитѣ чудеса, Тѣ, по тоя начинъ, искатъ да видятъ необикновени събития и явления и съвършено забравятъ, че Божественитѣ милости, непрестанно изпращани на хората отъ промисѣла Божи, именно сж Божие явяване въ свѣта и че повечето пѣти Христосъ ни се явява именно въ обикновенитѣ и обичайни случаи на живота, а не въ редкитѣ и необикновенитѣ.

Животът е пъленъ съ примѣри, които потвърждаватъ тая мисль. Единъ човѣкъ излѣзълъ отъ своята кжща, за да потърси брилянти. Той продалъ своя малъкъ имотъ и въ търсенето си на драгоценни камъни изходилъ всички далечни страни, ала нищо не намѣрилъ. Най-после, той се върналъ обратно въ своята родина и узналъ, че она, който купилъ неговата кжща, намѣрилъ брилянти подъ самия прагъ на кжщата, и станалъ твърде много богатъ . . . Единъ скулпторъ търсилъ навсѣкжде хубава глина, за да създаде отъ нея едно искусно произведение, което трѣбвало да го прослави. Търсенето го увлѣкло да отиде въ далечни страни, и той

се завърналъ на родината си вече устарѣлъ, изморенъ и убить духомъ, и узналъ, че неговиятъ собственъ ученикъ направилъ чудеса отъ глината, намѣрена въ неговия собственъ дворъ.

Сжщо и ние не трѣбва да ходимъ далечъ, за да намѣримъ Христа; Той всѣкога е близко до насъ. Ние не трѣбва да Го търсимъ въ грѣмнитѣ събития и необикновенитѣ случаи. Нека Го търсимъ въ проститѣ наши ежедневни длѣжности, въ изпълнението на работата въ настоящия мигъ, въ по-силно изразяване братска любовъ къмъ всички, които искрено се трудятъ следъ Христа. . . .

А, Сиб-ва.

Дивни събития

(Разказъ на римски легионеръ).

Това било три години преди смъртта на Тиверия. Нашата дружина тогава бѣше въ Иерусалимъ. Рано презъ пролѣтта, въ сжбота — деня на еврейския празникъ на опресноцитѣ, по разпоредба на кесарева прокураторъ Понтийски Пилатъ, азъ и единадесетъ мои другари бѣхме назначени за нощна стража въ градината на Иосифъ Ариматейски за пазене тѣлото на погребания тамъ Исусъ отъ Назаретъ.

Слънцето залѣзваше, когато ние се строихме по трима на преторския дворъ и тръгнахме следъ нѣколко иудейски първосвещеници и фарисеи, които при ходенето си размахваха своитѣ широки поли. Тѣ тихо, ала оживено разговоряха между себе си. Бѣше още горещо. Предъ насъ стоеше мощната

грамада на храма, свѣтещъ съ бѣлезнината на своитѣ мраморни стени. Отстрана и предъ него се виждаше четирижгълната кула на Антония, тежка по своята архитектура. Ние се завихме въ улицата, която води край храма „къмъ сжднитѣ врата“. Въ въздуха висѣше тънъкъ прахъ. Въ града бѣше тихо. Не се чуваше нитовисокъ разговоръ, нито звукове на амборината или цимбала. Тукъ-тамъ само ни срещаха минаващи или лениво ездещи на осли граждани.

Като излѣзохме изъ „сжднитѣ врата“, отлѣво, въ северната частъ на Сионъ, предъ нашия погледъ се изпречи мрачната възвишеностъ на Голгота. Върху нея се виждаха три кръста, останали още после вчерашното наказание: тѣ извикваха тежко впечатление.

На западъ хоризонта се скриваше въ веригата Иудейски планини съ озарени отъ пурпуровитѣ свѣтли лъчи върхове.

На върха на хълма, недалечъ отъ стърчащитѣ кръстове, се започваше градина, оградена съ живъ плетъ отъ кактуси. Кжситѣ лъчи на залъзващето слънце позлащаха върховетѣ на неговитѣ смоковници, маслиници дървета и гранити.

Настъпи драчина и духна тихо освежаващъ вѣтъръ, когато ние съ умѣренъ ходъ вървѣхме по пътеката на градината. Нѣкъде далечъ гугукаха гургулици. Миризливиятъ миртъ и цъвещитѣ олеандри разнасяха около си приятно благоухание. Налѣво, на нѣколко крачки отъ пътеката, почти отвесно се издигаше сива камена скала, по височина надминаваща иерусалимското правителствено здание. При основата на скалата на едно мѣсто бѣше изправена каменна плоча или, тъй нареченъ, голалъ. Нататъкъ се отправиха и водещитѣ ни евреи. Когато магнаха плочата, яви се входъ, къмъ който тѣ се наведоха и внимателно разгледаха лежащия долу обвитъ съ платно Иисусъ. Като затулиха отново входа съ голала, първосвещеницитѣ почнаха да слагатъ върху камъка и допирачата се частъ на скалата печата на Кайяфа. Най-стариятъ отъ тѣхъ съ зачървени очи и дълга остра брада ни помоли внимателно да пазимъ тѣлото на умрѣлия отъ крадци, обещавайки отпосле добра награда.

Иудейтѣ заминаха, а ние

останяхме сами и се настанихме при основитѣ на скалата.

Вече настъпи полунощъ. Тъмнината все повече и повече се сгъстяваше. Луната нито единъ пжтъ не се показваше изъ скриващитѣ я облаци. Ставаше студено.

Въ въздуха царѣше най-голѣма тишина. Изеднажъ ние почувствувахме люлеене на почвата подъ краката ни.

Скалата, близо до която се намирахме, сжщо начена страшно да се люлѣе. Капакътъ, който затуляше входа въ пещерята, падна, и оттукъ залѣ потокъ ясна свѣтлина.

Върху камъка се яви Христосъ! . . . Цѣлото Негово тѣло сияеше отъ нѣкаква дивна свѣтлина. Отъ лѣвото рамо, до Неговитѣ колѣна спускаше се бѣлоснѣжна пелена. Дѣсната ржка бѣше протегната нанापредъ, като че благославяше земята. Очитѣ бѣха устремени къмъ небето. Върху кроткото и добро лице се отразяваше безкрайно блаженство! „Наистина Той е Месия — бързо мина тая мисль презъ моята глава — сбждна се последното порочество за Него!“ Нѣкои отъ насъ удариха на бѣгъ, други стояха вковани отъ ужасъ и очудване, следъ това се лишиха отъ чувства.

Сжщо и мене бѣше напустнало съзнанието . . .

На разсъмване азъ се опомнихъ и на десетъ крачки отъ себе си видѣхъ скромно облечена, млада съ кждрави коси, жена, навела се въ дълбока скърбъ при входа въ пещерята. Тя била, както отпосле узнахъ, Мария отъ селото Магдала.

За Изкупителя.

Неспокойни времена настанаха въ Туга, малък африкански градъ на римската империя, следъ появяването на императорския едиктъ, въ който се заповѣдваше, щото всички поданици да принесатъ жертва на боговетъ, а които не се подчинятъ, да бждатъ подхвърлени на мжки и смъртъ. Презъ първитъ дни на обнародването на заповѣдта въ Туга нищо особено не се случи. Много туганци, като четѣха тая заповѣдъ, съ насмѣшка се смѣха. Тукъ имаше много малко християни. Че наистина имаше християни, — това всички знаеха, ала никой не можеше да каже, кои именно сж. Изъ народа имаше слухове за нѣколко лица, че тѣ тайно изповѣдватъ християнството, но тия слухове трѣбваше да си останатъ само слухове, тъй като у народа имаше мълва сжщо и за това, че дуумвирътъ на града и нѣкои други представители на гражданската властъ били сжщо християне, — нѣщо, което никой отъ виднитъ граждани на Туга не можеше да допустне.

Наскоро следъ обнародването на императорския едиктъ разни нещастия почнаха да постигатъ Туга. Презъ последната година имаше неуражай въ околноститъ. Градскитъ власти почнаха да мислятъ за докарването на жизненитъ продукти изъ по-далечнитъ плодородни села. Следъ това Туга постигната отъ най-ужасно бедствие — нападнаха я скакалци, които до чисто унищожиха и безъ това голитъ полета. Прибавиха се и силнитъ урагани, които свалиха цѣли кжщи, а сжщо явиха се гръмъ и мълния, които паднаха въ вътрешното отдѣление на храма и върху всички нападна суевѣренъ ужасъ.

Отъ всичко това туганцитъ паднаха духомъ и се стараеха да умилостивятъ гнѣва на боговетъ съ разни жертви. Когато обаче никаква жертва не помогна, народътъ се хвърли къмъ авгуритъ и сивилитъ.

Чрезъ скакалцитъ въ града се появи зараза, отъ която паднаха не малко жертви. Форумътъ, който по-рано служеше за пристанище на хората, които бѣха безъ работа, сега се напълни съ гладна и болна тълпа.

Минаха се нѣколко дни следъ като Туга биде посетена отъ скакалцитъ. Още не бѣше докарана храна отъ далечнитъ села. Тревожното настроение на градското простолудие достигна до високъ предѣлъ. И ето че една сутринъ се започна разграбването на хлѣбарницитъ. При това разграбване единъ авгуръ каза, че причината за това на боговетъ не е никой другъ, освенъ християнитъ.

Заявлението биде искра, хвърлена въ купчина сухи лозови пръчки, които моментално се и запалиха. И какъ по-рано никой не се същаше за това! Освенъ християнитъ, никой не можеше да бжде виновникъ на всички бедствия.

— Християнитъ на лъвоветъ!
— извика жрецътъ.

— На лъвоветъ! — като гръмъ се раздаде викъ отъ хилядната тълпа.

И въ града почнаха да издирватъ християнитъ.

II

Слънцето почна да се склоня на западъ. Въ малкъ, заобиколенъ съ зеленина, домъ, намиращъ се около градскитъ врата, предъ изображението на Пресвета

Дева, съ издигнати за молитва ръце стояха на колѣне и се молѣха две жени — Фавста и Виргиния, майка и дъщеря. Горещо и усърдно тѣ се молѣха. Виргиния тихо шепнѣше думитѣ на молитвата. Макаръ тя току що бѣше встѣпилъ въ зарята на своята младостъ, ала нейното красиво лице вече носѣше следитѣ отъ преждевременитѣ грижи и тревоги.

Вече нѣколко пѣти Арета, — пораншия робъ на Фавста, пуснатъ на свобода, ала нежелаещъ да се възползува отъ нея, тѣй като билъ твърде много привързанъ къмъ своята госпожа, — се приближаваше къмъ полуотворената врата на Фавста и Виргиния, но, като ги виждаше паднали на колѣне, не се решавахе да ги безпокои и тихо се връщаше.

Нѣкъде надалечъ се чу неясенъ шумъ, сѣщински ударъ на морски вълни. Нито Фавста, нито Виргиния, потънали въ молитва, не го чуха.

Шумътъ постепенно се приближаваше, като ставаше все посиленъ и по-силенъ. Фавста се издигна отъ пода и почна да се услушва. Виргиния продължаваше да се моли.

Ето тѣлпата е на нѣколко крачки отъ кѣщата. Тя шуми, крѣка, ругае се.

— Християнитѣ на лѣвоветѣ! — чуватъ се отдѣлни гласове.

Като чу тия думи, Виргиния побледнѣ и, като се издигна на колѣне, приближи се до майка си. Тия обаче думи не произведоха никакво впечатление на Фавста. Въ нейнитѣ мъжествени и правилни черти на лицето, както и по-рано, четѣше се твърда сила на волята.

— Арета! — тихо извика тя.

Арета се яви, като сѣнка бледъ.

— Какво е това вълнение на народа? — попита Фавста.

— Госпожо, — отговори Арета, — жрецитѣ обвиняватъ християнитѣ за всички бедствия, постигнали града. Народътъ се разбунтувалъ и търси християнитѣ, които сж навлекли гнѣва на боговетѣ върху града, за да ги мжчи и ги убие.

Нито единъ мускулъ не трепна на лицето на Фавста.

— Но, — прибави Арета, — госпожо, можешъ да се успокоишъ, защото за днесъ нещастieto мина.

Наистина, вече бѣха почнали да затихватъ ядовититѣ крѣсъци на тѣлпата.

— Ти треперешъ, мое дете? — Фавста попита Виргиния, като нежно я прегърна.

— Азъ съмъ готова веднага, тая минутая, да умра за Оногова, Който е пострадалъ за грѣховетѣ на хората, но, действително азъ чувствавамъ, че нѣкакъвъ непонятенъ страхъ минава по тѣлото ми, — отговори Виргиния.

— Успокой се, мое дете. Тоя страхъ произлиза отъ предчувствие на нѣщо тежко, неизвестно. Но мисли само за Бога, и тѣй незабелезано ще мине.

Фавста малко помълча и продължи.

— Ти си още млада, ти току що почвашъ да живѣешъ и щети бжде трудно да умрешъ на тая възраст. Но припомни си, че на земята всичко е тленно, всичко е временно, даже и самия нашъ животъ въ сравнение съ бждещия е нищо. Тукъ животътъ бързо лети, а тамъ е вѣченъ. Сега, дете мое, помоли се Богу, и спи спокойно, като помнишъ, че Той всѣкога ще бжде около тебе.

Следъ нѣколко минути въ кжщата всичко утихна.

III

Появилото се на небосклона слънце свидетелствуваше за настъпването на деня.

Презъ цѣлата нощъ се вълнуваше градското простолудие и разграбваше всичко, каквото му попаднѣше подъ ржка. На сутринята тълпата се раздѣли на отдѣлни групи, които се прѣснаха по цѣлия градъ. Фавста и Виргиния още почиваха мирно въ постелките си, когато бѣжешкомъ дойде Арета, цѣлъ изплашенъ, и почна да ги буди.

— Какво се случи, Арета? — попита Фавста.

— Да бѣгаме, госпожо, — заговори Арета съ задавенъ гласъ, — да бѣгаме... Народътъ уби... нашия съседъ Витрика... и сега разграбва неговия домъ... Да бѣгаме, госпожо, докато има още време... а то...

— Успокой се, — прекъсна го Фавста, — нѣма защо и кжде да бѣгаме. Ако е опредѣлено да умремъ, ще умремъ заради Господа нашего, ще умремъ съ надежда за вѣченъ животъ!..

Фавста събуди Виргиния.

— Идатъ — каза Арета и, като се прекръсти, застана срещу вратата.

Следъ минутка тихия домъ се напълни съ яростна тълпа. Като блъсна Арета, тълпата се хвърли върху Фавста и Виргиния, но поразена отъ величието на първата и отъ незамѣнимата красота на втората, за мигъ се спрѣ. Следъ малко тя отново се хвърли върху своитѣ жертви, и следъ минутка на пода лежаха вече два трупа.

Като видѣмъртва своята госпожа, Арета дойде въ изстъпление и съ нѣколко юмруци уби трима души, но получи ударъ по главата и самъ се свали на пода редомъ съ тѣлото на Фавста. Тълпата се втурна по-нататъкъ да търс ии убива.

Тихо стана въ кжщичката... Събирайки своитѣ последни сили, Арета се издигна отъ пода.

— Господи, помилвай ме, — шепнѣха неговитѣ засъхнали отъ кръвта уста.

Обезсиленъ той падна. Тѣлото му потрепера и той стана неподвиженъ.

Слънцето ясно грѣеше направо въ лицата на ония, които умрѣха съ вѣра въ Христа и съ надежда за вѣченъ животъ.

Д. Рокотовъ.

Истина ли Христосъ е възкръсналъ отъ мъртвитѣ?

1. Една измама отъ страна на ученицитѣ или една привидна смъртъ на Иисуса сж невъзможни.

Ученицитѣ на Христа, кждето и да бѣха, на кждето и да потегляха сѣ възкресението на своя Учитель проповѣдваха. Какъ да се обясни туй, ако Христосъ действително не е възкръсналъ? По-рано

бѣше се изказало предположението, че ученицитѣ ще сж откраднали мъртвото тѣло на Иисуса и после разпрѣснали мѣлвата между народа, какво Христосъ е възкръсналъ. Днесъ, обаче, никой разуменъ човѣкъ не рискува вече да се застъпва за едно тъй невѣроятно обяснение. Никой вече не се съм-

нѣва, че ученицитѣ сж били твърдо убедени въ възкресението на Христа. Всѣки горе-долу добър познавачъ на човѣшката природа трѣбва да си каже, че ученицитѣ, които презъ апостолската си дейность сж търпели толкова голѣми преследвания и страдания, а въ повечето случаи и мъченическа смърть, не сж могли да бждатъ съзнателни лъжци, а напротивъ — твърдо убедени въ истиността на своята проповѣдь.

Сжщо тъй малко удовлетворително е и другото предположение, изказано и поддържано нѣкога, че Иисусъ, Който само нѣколко часа е висѣлъ на кръста, не е билъ издѣхналь, а само *привидно мъртъвъ*. Въ хладния гробъ, Той се съживилъ наново. Следъ туй се срещалъ на нѣколко пжти съ ученицитѣ си и тия естествено би трѣбвало да повѣрватъ, че виждатъ въ Него човѣкъ, Който е възкрѣсналь отъ мъртвитѣ. — Но и тая хипотоза е научно напълно оборена. Даже и неприятелитѣ на Евангелието прибавятъ, че по такъв начинъ никога не може да се обясни вѣрата на ученицитѣ въ възкресението. *Давидъ Фридрихъ Щраусъ*, най-остроумниятъ противникъ на християнството въ миналото столѣтие, пише: „единъ полумъртавъ, изпѣзляль изъ гроба, влачещъ се, немощень, насамъ нататѣкъ, който би се нуждаелъ отъ лѣкарски грижи, превръзки подкрепителни средства, предпаза и най-после страдащъ, такъвъ единъ не е могълъ да направи върху ученицитѣ впечатление на побѣдителъ надъ смърта и гроба, на господарь надъ живота, което впечатление легна въ основата на тѣхната по-късна дейность; едно подобно оживяване би могло само да ослаби впечатлението, което

Той имъ бѣше направилъ по-рано презъ живота и при смъртъта, и май-много, то би му предало единъ елегичень тонъ, ала не би могло да превърне тѣхната печаль въ възторгъ, да въздигне почитането имъ до обожаване“.

2. Халюционационната теория.

Щраусъ и други не могатъ по никой начинъ да се съгласятъ съ наивнитѣ предположения за нѣкаква измама отъ страна на ученицитѣ или пѣкъ оживяване отъ привидна смърть на Иисуса. Какъ обясняватъ тогава твърдата вѣра на ученицитѣ въ туй възкресение? — Чрезъ тъй наречената халюционационна теория. Тѣ казватъ; смъртъта на Иисуса е покъртила дълбоко ученицитѣ. Но покрай голѣмата скръбъ за загубата на милия Учитель скоро се пробудило въ сърдцето имъ желанието; — ахъ, да можеше да се възвърне отъ мъртвитѣ, да можеше поне още веднѣжъ да Го видимъ! Което човѣкъ желае, вѣрва го лесно. *Възбудената фантазия на нѣколко пжти е измамвала ученицитѣ съ образа на Иисуса* и тѣ вѣрвали, че сж видѣли самия Иисусъ. Тѣ сж имали *привидения (халюцинации)*, които взели за *действителни явления на Иисуса*.

Наистина, трѣбва да се признае, че тая теория заслужава известно внимание. При по сериозно изследване обаче изпѣква и нейната несъстоятелность. Безъ съмнение, понѣкога се случва да си въобразява нѣкой, че вижда предъ себе си човѣкъ, който е или на твърде отдалечено разстояние отъ него или пѣкъ е умрѣль, като напр. въ сънъ, при тифусна треска или въобще между хора, нервно разстроени. Но туй бива, на всѣки случай твърде рѣдко. Може

би и съ тебъ сж се случвали подобни явления. Не може обаче и за ученицитъ сжщото да се приеме, т. е. че фантазията имъ ги е заблудила съ такива приведения. Тѣ не бѣха *хора нервно разстроени*, а рибари, митари и селяни, — хора, които иматъ обикновено най-здрави нерви. И инакъ тѣ правятъ изобщо впечатление на твърде трезви и разсудителни мъже. Такива здрави натури да си въобразяватъ на нѣколко пѣти, веднѣжъ дори 500 души, че виждатъ и чуватъ нѣщо, което въ действителностъ го нѣма и да вѣрватъ въ него тъй твърдо, че и мжченическата смъртъ да не може да ги отклони отъ тая имъ вѣра е просто немислимо.

Съвсемъ невѣроятна става тая хипотеза, ако се вземе предъ видъ настроението на ученицитъ, въ което бѣха изпаднали следъ смъртта на учителя си. Тѣ бѣха изцѣло убити, не мислѣха ни най-малко за възможността на едно възкресение. Когато женитъ имъ донесоха вестта за това, тѣ я взеха за измислица. Тома заяви, че само тогава ще повѣрва, когато положи прѣститъ въ ранитъ на Исуса. Туй бѣше настроението на ученицитъ. Съмнението тукъ нѣма мѣсто. Защото не може да се мисли, че евангелиститъ безъ всѣко отношение ще представятъ ученицитъ тъй зле. Какъ можеше тогава да ги замотае фантазията съ нѣща, които бѣха тъй далечъ отъ тѣхната мисль?

Но има още и други основания, които правятъ тази теория съвсемъ несъстоятелна. Тя не обяснява още какъ е могла да се породи у ученицитъ вѣрата въ *тѣлесното* възкресение на Христа. Ако днесъ нѣкому се стори, че вижда единъ умрѣлъ, напр. майката — умрѣ-

лото си дете, тя не ще дойде до мисльта, че *нейното дете е възкръгнало съ тѣлото си и че то не лежи вече въ гроба*, аще вѣрва, ако видението би било действително явление, че ней се е явила само *оушата на детето* ѝ. Тая мисль трѣбваше да се появи и у ученицитъ, ако тѣ имаха самоизмаливи видения на Исуса. Въ тѣлесното Му възкресение тѣ можахъ да се убедятъ само следъ като Го чува да говори, като се докоснаха до Неговото тѣло, следъ като се намѣриль гробътъ празень.

Съ туй дохождаме на последната точка, която не е неважна. Когато почнаха ученицитъ да възвестяватъ въ Иерусалимъ за възкресението, отъ само себе си се разбира, че не само тѣ ще сж притекли къмъ гроба, но и стотини и хиляди отъ жителитъ на града. Гробътъ, обаче, ще трѣбва да е билъ празень, инакъ веднага щѣше да се противопостави на ученицитъ: *„Какъ можете да проповѣдвате възкресението на Исуса, когато Неговото тѣло лежи въ гроба!“* Празниятъ гробъ представя непреодолими мжчноти на разгледваната теория.

Това е достатъчно. Ясно става отъ до тукъ и положението, че тая теория, разгледвача отъ коя и да било страна, навсѣкжде се натѣква *само на невѣроятности и невъзможности*. Само който подъ никакви условия не иска да вѣрва, че Христосъ е възкръсналь отъ мъртвитъ, защото не иска да се откаже отъ догмата, — че възкресение на мъртвитъ е невъзможно, само той ще да търси теория както дѣвация се хваща въ сламката. Който безъ да бжде предупредень проследи исторически вѣрата на ученицитъ въ възкресението, той безъ друго, ще заяви, че тая вѣ-

ра е само тогава *достатъчно обяснима, когато се приеме действителното възкресение на Исуса*. Истина е прочее туй, дето често се казва за възкресението на Христа, именно, че то принадлежи къмъ *най-твърдо обоснованитѣ факти на всемирната история*

До щщото заключение ние дохождаме и отъ друга една гледна точка. Ако Христосъ действително не бѣше възкръсналъ тогава *християнството щѣше да почива на една самоизмама на ученицитѣ*. Безъ да бѣха убедени въ възкресението на Христа, ученицитѣ не щѣха тъй радушно и неустрашимо да разнасятъ благата вѣсть между народитѣ, никога не щѣше да стане християнството мироварелигия. Всемирната история щѣше да вземе тогава съвсемъ друга форма. Цѣлата наша култура е тѣсно срасната съ християнството, на християнството ние благодаримъ за всичко добро, което имаме. Който отъ малко-малко знае мировата история, не може да не признае голѣмитѣ благословии, донесени едничко отъ християн-

ството. Никоя друга религия, никоя философия, никое откритие, никое държавно устройство, нито икономически процвѣтъ не може да се сравнява въ туй отношение съ него. Християнството е било презъ всички времена единъ токъ на животъ и благословии, единъ токъ единственъ по рода си. Възможно ли е да се търси *неговиятъ източникъ въ нѣкаква самоизмама, едно голѣмо въображение да произведе нѣщо тъй велико?* Не, възкресението на Христа не е било *измама, а истина*

Но ако Христосъ е възкръсналъ, доказана е съ това и възможността за възкресението на мъртвитѣ. Нѣщо повече, съ туй *е твърдо гарантирано собственото възкресение* на всички ония, които въ лицето на Христа сж намѣрили своя спасителъ. Тѣй че тѣ заедно съ ап. Павла могатъ да ликуватъ: *„Смъртта е победена. Где ти е смърте, жилото? Где ти е, аде, победата? Слава Богу, Който ни дари победа чрезъ нашия Господъ Исусъ Христосъ“*, 1 Кор. 15 : 55.

Щудемундъ.

Ст. Станимировъ.

Преподобни Теодосий.

(Продължение отъ кн. 8 и 9).

И ето, че преподобни Теодосий ималъ щастието да попадне подъ надзора и ръководството на такъвъ подвижникъ, на подвижникъ съ такива високи възгледи за нравствената чистота на човѣка. Въз основа на сведения, черпени отъ житието на този подвижникъ — Григория Синаита, — писано отъ цариградския патриархъ Калистъ (+ 1364 г.), ученикъ на Григория и съученикъ и съподвижникъ въ Парория на преподобни Теодосия, трѣбва да мислимъ, че това се е случило не по-късно

отъ 1340 година, понеже къмъ 1335 година Григорий Синаитъ за втори пѣтъ дошълъ въ Парория, заселилъ се тука съ твърдо намѣрение тука да довърши живота си, отдаденъ всецѣло на строгъ пустиненъ животъ и вътрешни съзерцания.

Но и въ Парория не могли дълго време да живѣятъ спокойно скрилитѣ се въ това отстранено мѣсто атонски монаси (Григорий Синаитъ и единъ неговъ ученикъ, съ когото той дошълъ въ Парория) и присъединилитѣ се къмъ

тѣхъ нови подвижници, защото турцитѣ, следъ като ограбили вътрешнитѣ тракийски градове и села, спуснали се къмъ границитѣ между Византия и България и не само започнали да нападатъ и грабятъ Синаитовия манастиръ въ Парорія, която се намирала около самата граница (мѣсто нѣкое иже естъ посрѣдѣ грѣкъ и блѣгарь, иже и Пароріе зовомо естъ), и даже захванзали да минаватъ и въ България. Тогава Григорий Синаитъ пратилъ преподобни Теодосия въ Търново при благочестивия български царь Ивана Александръ съ поржчка да го моли да помогне на манастиритѣ да се защитятъ отъ турцитѣ. Изборътъ на Григория Синаита не ще да е билъ случаенъ. Трѣбва да допуснемъ, че самъ преп. Теодосий, колкото и да е избѣгвалъ да говори за рода и роднитѣ си, е призналъ предъ Григория Синаита, че произлиза отъ родъ, почитанъ и уважаванъ отъ българскитѣ царе за голѣмитѣ заслуги къмъ българската държава и че поради това той се надѣва молбата му да бѣде изпълнена. Така се и случило. Царь Иванъ Александъръ приелъ преподобни Теодосия много благосклонно, като членъ отъ бележитѣ и много заслужилъ български родъ, внимателно изслушалъ разказа му за страданията на парорийскитѣ подвижници отъ турцитѣ и, понеже се отличавалъ и съ любовта си къмъ монаситѣ, не само далъ средства да се укрепи манастиря, като се згради съ яка стена и като се построятъ кули, а още подзирилъ на манастиря и добитѣкъ, ниви, ливзди и други подобни имущества. Въ скоро време манастирътъ билъ заграденъ съ яка стена, и турцитѣ престанали да го нападатъ, а пѣкъ монаситѣ, като били обез-

печени въ материално отношение отъ дароветѣ на българския царь, се предали на тихъ, спокоенъ подвижнически животъ. И сега, както и по-преди, между всички съ особено усърдие въ изпълнението на манастирскитѣ правила се отличавалъ преподобни Теодосий. За да му даде възможность напълно да се предаде на подвига безмълвие (мълчание), да почне животъ съзерцателенъ, Григорий Синаитъ му позволилъ да се затвори въ келията си и тамъ да се подвижава отдѣлно, настрана отъ всички други братя. Така преподобни Теодосий захваналъ най-висшия подвигъ — борба съ нечиститѣ духове и мисли. Трудна била тази борба, защото нечиститѣ духове постоянно го изкушавали, и нечисти мисли постоянно го подтикали къмъ нечестиви деяния; ала преподобни Теодосий съ постоянната си молитва къмъ Бога винаги успѣвалъ да побѣди злитѣ духове — изкусители и да противостои на съблазънта отъ нечиститѣ мисли.

Наскоро, следъ като преподобни Теодосий се затворилъ въ келията си да се подвиззва, на манастиря се явила втора нужда. И този пѣтъ монаситѣ трѣбвало да се обърнатъ съ молба за помощъ пакъ къмъ българския царь Иванъ Александъръ. Но кого да пратятъ? Кой би могълъ съ успѣхъ да извърши даденото му поржчение? — Каго поразмислили, намѣрили, че най-умѣстно е и сега да пратятъ преподобни Теодосия. Тѣй и сторили. Григорий Синаитъ заповѣдалъ на преп. Теодосий да прекрати подвизитѣ си и да отиде втори пѣтъ при българския царь. Отодавна вече привикналъ безпрекословно да изпълнява заповѣдитѣ на по-старитѣ, преподобни Теодосий побързалъ да за-

мине втори път за Търново. Като се явилъ при църя и получилъ всичко, което искалъ отъ него, преподобни Теодосий се готвѣлъ да се върне въ манастира. Въ туй време при него се явилъ нѣкой-си монахъ Романъ, човѣкъ богатъ и знатенъ български велможа, който билъ съ него въ близки, приятелски връзки още отъ по-напредъ. Той живѣялъ въ Търново безъ наставникъ и ржководитель. Като припадналъ при краката на преподобни Теодосия, Романъ настоятелно го молилъ да го не оставя безъ ржководитель въ Търново, а да го вземе съ себе си въ Парорийски манастиръ: „ако ли пъкъ ме оставишь, казвалъ той, то азъ или ще се заколя, или ще се хвърля отъ нѣкоя висока скала, та да се самоубия; защото, както еленътъ желзе да отиде при изворъ и да се напие, така и моята душа желзе да се наслади отъ молитвитъ на отца Григория Синаита и за винаги да остана съ тебе. Преподобни Теодосий чулъ молбата на Романа, взелъ го съ себе си, сдружилъ се съ него и го довелъ при Григория Синаита, който го приелъ въ манастира си и го причислилъ къмъ числото на своитъ събратя-монаси. Дълго време Романъ покорно изпълнявалъ възложенитъ му работи. По едно време Григорий изпратилъ Романа нѣкъде-си по работа — на послушание. Случило се, че тъкмо въ туй време, когато Романъ отсъствувалъ отъ манастира, Григ. Синаитъ умрѣлъ (1346) г.). Братята-монаси, които останали безъ игуменъ, решили да си избератъ за такъвъ преподобни Теодосия, който, освенъ че билъ най-любимиятъ ученикъ на починалия игуменъ, а още и въ всичко презъ живота си му подражавалъ и билъ усвоилъ всичкото учение

на покойния за съзерцателенъ животъ. Но преподобни Теодосий не искалъ да вземе на себе си такъвъ тежъкъ товаръ и за това, като поживѣлъ въ манастира малко време подиръ смъртта на Григория Синаита, напусналъ Парория и тръгналъ пакъ да странствува по манастиритъ. Най-напредъ той отишълъ да посети сливенския Епикерневъ манастиръ. Това посещение той направилъ отъ една страна, за да се види съ тукашнитъ монаси, а отъ друга, за да вземе съ себе си своя най-искренъ и най-любимъ ученикъ — Романа, — който въ онова време се намиралъ въ тоя манастиръ. Малко време се бавилъ тука преподобни Теодосий и заедно съ Романа заминалъ за Атонската гора (Света гора), за да види живота и подвижитъ на тукашнитъ монаси. Преподобни Теодосий, като че ли, ималъ намѣрение да остане тука да живѣе; но, ако и да е ималъ такова намѣрение, скоро се отказалъ отъ него. Докато още той билъ въ тукашнитъ манастири, турцитъ ги нападнали и ги разграбили. Преподобни Теодосий видѣлъ, че не може тука да се живѣе спокойно, пратилъ Романа назадъ въ Сливенъ, а самъ отишълъ въ Солунъ. Като посетилъ тукашнитъ подвижници и като получилъ отъ тѣхъ благословение, преподобни Теодосий отишълъ въ Беръ (Караферия въ южна Македония). Тука той посетилъ манастира на Антония, въ който тогава имало много подвижници. Тѣзи подвижници се стараели единъ другото да надминатъ по добродѣлитъ си и живѣели ангелски животъ. Оттука, като се качилъ на корабъ, преподобни Теодосий отишълъ въ Цариградъ, поклонилъ се на тукашнитъ светини и се върналъ въ Па-

порския манастир, за да се види съ братята-монаси и да се поклонни на светитѣ мощи на бившия си наставникъ Григория Синаита. После това той пакъ посетилъ Сливенския манастир, взелъ оттука съ себе си Романа и отишълъ та заедно съ него се поселилъ на *Емине дагъ* на брѣга на Черно море. Тука двамата подвижници прекарвали времето си въ постоянни трудове и молитви, като при това изнурявали тѣлото си съ постояненъ постъ. Но турцитѣ не ги оставили спокойни и тука. Тогава преподобни Теодосий тръгналъ заедно съ Романа да дири друго мѣсто за живѣне и дошълъ чакъ въ околността на Търново. Недалечъ отъ този градъ той намѣрилъ едно мѣсто, което до тогава било повече сгодно за жилище на бѣсове, отколкото за живѣне на човѣци, и решилъ да се посели тукъ заедно съ Романа. Преди, обаче, да направи това, той, придруженъ отъ Романа, отишълъ при българския царъ Иванъ Александра и му съобщилъ намѣрението си. Монахололюбивиятъ царъ Иванъ Александъръ, отъ една страна отъ любовъ къмъ преподобни Теодосия, а отъ друга, защото искалъ да се срѣща и разговаря по-често съ него, разрешилъ му да се посели въ избраната пустиня, която се намирала на 2 часа на югъ отъ столицата въ околността на градаца Келифарево.

Като си построили колиби, преподобни Теодосий и ученикътъ му Романъ се поселили въ Келифаревската пустиня и захванали да живѣятъ строгъ подвижнически животъ, като постили и се молили не само денемъ, но и по цѣли нощи, а въ свободното отъ молитви време се занимавали съ работа. Има основание да се твърди,

че презъ това именно време преподобни Теодосий е превелъ отъ грѣцки на старобългарски езикъ съчиненията на своя учитель Григория Синаита; а именно: *Житие* и *служба* на св. Пегка и *Главы* зѣло полезны. Това ни дава да разберемъ, че преподобни Теодосий за времето си е билъ много ученъ човѣкъ и че основателно е знаелъ и грѣцки езикъ. Като боярски синъ, твърде е възможно, че той още въ Търново въ детинството си е захваналъ да изучава този езикъ, който по-после презъ дългото живѣне съ грѣцки монаси е усвоилъ въ съвършенство.—Цѣли три години двамата другари преживѣли така въ постъ, молитва и постояненъ трудъ. Презъ една нощъ преподобни Теодосий видѣлъ следващия сънь: „Гората се напълнила съ различни цвѣта и съ различни чудни дървета, окичени съ всѣкакви плодове; а пъкъ единъ свѣтълъ човѣкъ стои и му заповѣда да се не лени, а да събира плодетъ“. — Като се събудилъ преподобни Теодосий разбралъ, че тоя сънь му предсказва, че пустинята му скоро ще се напълни съ монаси, които ще се прославятъ съ своитѣ добродетели. И, наистина, не се минало много време и ето че въ пустинята единъ подиръ други почнали да идватъ различни човѣци, които искали да се подвизаватъ подъ ръководството на препод. Теодосия. Преподобниятъ приемалъ всички, които идвали, и скоро около него се събрали до 50 души подвижници, които си построили колиби за живѣне. Това били искрени раби божи. Пустинята заприличала на градъ, въ който и денемъ и нощемъ се пѣяли славословия на Бога. Радвала се душата на Теодосия, като виждала усърдието, религиозната ревностъ и стремѣжа къмъ нрав-

ствено съвършенство на събралитѣ се въ Келифаревската пустиня. Самъ Теодосий, за да подаде примѣръ, напълно достоенъ за подражание и въодушевяващъ околнитѣ, усилилъ подвизитѣ си. Отъ постояненъ постъ и молитва той толкова се изтощилъ, че останалъ само кожа и кости, почти заприличалъ на скелетъ. Но при все това той не

прекратявалъ и работата си, а постоянно четѣлъ и превеждалъ отъ грѣцки на старо-български. Въ това време преподобни Теодосий билъ вече иеромонахъ. Но кога, где и кой го е ржкоположилъ за иеромонахъ, както и кога, где и кой го ржкоположилъ за иеродяконъ, ние това за сега не знаемъ.

(Следва)

Б Е Л Е Ж К И.

Тази е последната книжка отъ III-та годишнина на „Християнка“. Ние се надѣваме, че всички редовни абонати презъ третата годишнина, ще бждатъ такива и презъ IV годишнина. Обръщаме вниманието на всички да прочетатъ обявлението, помѣстено на 3 страница на корицитѣ относно условията за записване абонати за IV годишнина. Молимъ всички абонати да побързатъ съ внасяне абонамента си за IV годишнина. Молимъ всички настоятели и сестри ревнителки да положатъ максимумъ усилия за разпространение на „Християнка“ и да се възползватъ отъ премиитѣ, давани на разпространителитѣ.

I-ва книжка отъ IV-та годишнина на „Християнка“ ще изпратимъ само на абонатитѣ, които сж изплатили абонамента си за III годишнина. Ето защо, умоляватъ се всички, които до сега не

сж си платили абонамента, да побързатъ да го изплатятъ.

Премията: Чудесата, притчитѣ и страданията на Исуса Христа въ картини се изпраща съ тая книжка на всички предплатили до 31 апр. 1925 г. абонамента си за III годишнина на „Християнка“. Който желае да получи премията за IV-та год. и „Християнка“, нека побърза да предплати абонамента си за IV-та годишнина.

Св. Синодъ е отговорилъ на Н. Преосвещенство св. Левкийския епископъ Варлаамъ, по поводъ на дарението му, съ следното писмо:

Ваше Преосвещенство, Св. Синодъ въ заседанието си на 23 т. м. съ голѣмо задоволство изслуша съдържанието на писмото Ви, съ което изпращате нотариаленъ актъ за подаряване собственото Ви дворно мѣсто отъ 2,000 кв. метра въ Красно село (Софийско) на Ставропигиалното Женско Монашеско Братство „Бѣлъ Кръсть“, и реши да Ви изкажемъ сърдечната

благодарност на светата ни Църква за тоя Вашъ високоблагороденъ християнски жестъ, който ще послужи за примѣръ на шедро пожертвуване и за поука на мнозина.

Препоръчваме се на св. Ви молитви и оставаме на Ваше Превосвещенство во Христѣ братъ,

Намѣстникъ-председателъ
на Св. Синодъ:

Пловдивски Максимъ.

Втория отпечатъкъ отъ „Библията въ картини“ излъзе отъ печатъ, подвързъ се и се изпрати на всички абонати. Отдавна е изпратена и книгата „Жития на светиитѣ“ за мѣсець януарий. Ако нѣкой не е получилъ книгата си, да съобщи за това въ редакцията — София, Св. Синодъ, Християнка, за да се направи нуждната справка.

Втория томъ отъ „Жития на светиитѣ“ за м. февруарий е готовъ

за печатъ, ала още не е сложенъ подъ печатъ, поради липса на средства. Умоляватъ се всички абонати на „Житията“ да побързатъ и предплатятъ тоя томъ, за да улеснятъ редакцията въ отпечатването. Воория томъ ще излъзе около 30 печатни коли и ще се предплаща по старому по 2-50 л. на кола за обикновена хартия и по 3-50 на кола за хубава хартия, т. е. 75 л. за томъ на обикновена хартия и 105 лв. за томъ на хубава хартия. Побързайте съ предплащане на абонамента за II томъ!

Разпространявайте изданията на Бѣлия кръстъ! *Библия въ картини, Жития на светиитѣ и Православенъ Молитвеникъ. Тѣ сж най-добрия великденски подаръкъ.* Който изпише *петъ еднакви книги отъ горнитѣ, шестата му се дава даромъ!* Разпространявайте духовната книжнина!

ПОЩА.

Отъ Габрово една госпожа пише на вуйча си: „азъ ти благодаря отъ сърдце за подарѣка (вуйчо ѝ изпратилъ единъ брой „Християнка“), Изчетохъ „Християнка“. Виждамъ, че сега е подобро списването на това списание, понеже миналата година г-жа Рахила бѣше ни абонира, но менъ лично не ме задоволяваше съдържанието му. Дано този орденъ „Бѣлия кръстъ“ се издигне на подобаеща висота, защото другитѣ ни манастири нѣматъ никакъвъ духъ, ниго цель въ живота. Ти действуй главно въ туй направление — да приготвятъ отъ сестритѣ на „Бѣлия кръстъ“ и болногледачки, защото отъ такива се чувствува голѣма нужда, особено при епидемия, когато една майка трѣбва да си

гледа здравитѣ деца и домакинството, а има и болно отъ зараза дете. Тукъ има случай преди две години, събраха болни отъ скарлатина деца въ болницата и поставиха една калугерка да имъ прислужва, но тя, като всѣка некултурна жена, и при това неподготвена, била груба съ тѣхъ. А виждаме въ Европа, какви сж милосърдитѣ сестри — ангели пазители . . .

Впуснахъ се пакъ по общи работи, които действително много ме вълнуватъ. Затова ще ти разкажа и за още една. Отъ Габрово единъ колкото скромненъ, толкова и деятеленъ свещеникъ — Стилиянъ Кръстевъ — успѣ заедно съ християнското братство да открие старопиталище и вече прибра петъ бабич-

ки. Калугеркитѣ отъ нашия девически монастирь имъ отстѣпиха за целъта две стаи.

Съ дата — 10 мартъ, 1926 год. отъ с. Горски Изворъ, Хасковско, Свещ. К. Евтимовъ, който посети братството ни, пише:

„Благочестиви сестри! — Съмъ още при прѣсни впечатления отъ посещението ми на Вашето братство. Азъ при раздѣлата си изказахъ благодарността ми отъ всичко видено и чуто, но смѣтайки това за недостатъчно, днесъ пожелахъ и писмено да допълня казаното.

— Бѣхъ освѣтленъ, предварително отъ Вашия неуморимъ и неоценимъ духовенъ ръководител — Високопреподобния О. Архимандритъ Абаджиевъ, — по живота и дейността на братството. Изненаданъ останахъ отъ вѣрното съвпадение на думитѣ, казани отъ него — отъ една страна — и на дѣлата, вършени отъ Васъ самитѣ — отъ друга. Недвусмислено разбрахъ, че „на свѣтлий кръстъ Христови — сте служителки“. Да! Срѣдъ Вази Той цари! Вие въ Неговото свето име всичко вършите, Нему служите и само Нему се покланяте, — затова и Той цари между Ви. Личи, че благия Христосъ закрила братството Ви. Толкова козни е пустналь изобретателя на всички злини, но братството Ви крепне день следъ день. Да възкръсне истината и да се разпръснатъ Неговитѣ врагове!

Доволенъ съмъ отъ добрия приемъ и намирамъ, че моитѣ заслуги

къмъ братството Ви оставатъ недостатъчни за отплата, за вниманието, съ което ме удостоихте. Ласкавитѣ думи, казани отъ О. Абаджиевъ, мисля, че не е заслужило мое смирение! Всички сега почваме. Нека да работимъ неуморно. По дѣлата ни ще ни познаятъ, че сме Христови последователи. Да! вамъ сж нуждни дѣла и пакъ дѣла! Продължавайте, работете, прѣскайте свѣтлината на спасителното Слово Господне! Богъ е съ Васъ. Вашата вѣра, тя ще победи свѣта!

— Благочестиви сестри, следъ като посетихъ Вашето братство, азъ смѣло мога да дамъ увещания на всѣки изгубилъ вѣрата си и оставилъ надеждата си, да посети вашето братство, — че ще ги намѣри! Нека тия, що кошунатъ благословеното отъ Бога Ваше дѣло, — да дойдатъ тамъ и да видятъ!

Многая лѣта О. Абаджиеву! Многая лѣта Вамъ! Поздравете сестра Величка и ѝ съобщете, че нейното писмо за родителитѣ ѝ предадохъ. Тѣ сж доволни отъ това, що имъ съобщихъ. Благодарятъ Богу, че имъ подарилъ такова чедо! Искатъ се да дойдатъ да видятъ монастиря.

Сърдечни поздрави отъ презвитерата ми за майка Ви Игумения, поздрави сжщо и на сестра Клавдия, на всички Вамъ благодать отъ Бога и

благословение: *Свещ. К. Евтимовъ.*

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА

за записване абонати на IV годишнина на

ХРИСТИЯНКА

И презъ IV годишнина *Християнка* си остава вѣрна на своя духъ и на вѣчнитѣ истини, за които благовестува до сега върху своитѣ страници. По прежному, тя ще бѣде религиозно-назидателно, литературно и публистично списание, въ техническо отношение значително подобро, изящно, достъпно за най-простия и интересно за всѣки интеллигентъ. Въ продължение на една година (отъ априль т. г. до априль 1927 г.) „Християнка“ ще даде 10 книжки — за всѣки месецъ по една, съ изключение на Юлий и Августъ. Тя ще зѣсили иллюстрацитѣ, като наредъ съ религиознитѣ картини отъ знаменити художници, ще даде и много картини на нашитѣ родни светии и битовъ животъ. Въ нея ще намѣратъ мѣсто образци на художествена белетристика, статии по въпроситѣ за християнското вѣрочуение и мораль, апологетика, разкази изъ свещената история, изъ живота на светитѣ Божии угодници, по възпитанието, домакински известия, съвети и пр. и пр.

Абонаментътъ и за презъ IV годишнина остава сѣщия — **60 лв.** на *фина бѣла хартия* и **40 лв.** на *обикновена хартия*. Който предплати абонамента си до края на месецъ априль т. г., като го внесе въ редакцията напълно (чрезъ записъ или съ препоръчано писмо), ще получи премия **две свѣтещи иконички**, а ако предплати абонамента 60 лв., за да получава списанието на хубава хартия, ще получи **три свѣтещи иконички**, безъ да доплаща нѣщо. Отдѣлно свѣтецитѣ икони се продаватъ по 10 лв. едната. По тоя начинъ списанието ще коштува на предплатилитѣ наполовинъ по-евтино.

Намѣсто свѣтещи икони предплатилитѣ абонатъ (по желание) може да получи премия новата книга: **Изъ земния животъ на И. Христа.**

Тая книга ще има голѣмъ форматъ като „Библията въ картини“ ще има **16 голѣми художествени картини** и нѣколко *разкази* изъ живота на Христа.

Който запише десетъ нови абонати (които не сж били такива презъ III година) и внесе напълно абонамента имъ до 30 априль т. г. или пъкъ събере и внесе напълно до сѣщия срокъ абонамента на 15 стари абонати — ще получи веднага премия 1 екземпляръ жития за м. януарий или (кога бѣде готовъ) за февруарий на хубава хартия. Запише ли 15 нови абонати или пъкъ събере абонамента на 20 стари и го внесе напълно до сѣщия срокъ — ще получи „Библия въ картини“ 1 екземпляръ, за 20 нови абонати — 1 „Библия въ картини“ подвѣрзана.

Записвайте се за **Християнка** год. IV и предплащайте, за да се ползувате отъ премиитѣ! . . .

Цена 8 лева

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ, СВ. СИНОДЪ,

Печатница Н. и Д. Попови, Кузмановъ и С-ие — София
ул. „Раковски“ 60 — Телефонъ 2482.